

דף מקורות - פרשת חיי שרה – חיי שרה

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור לכב' חשון תשע"ז
א. בראשית כג - 'ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה.

ב. זוהר בראשית קכא – 'תא חזי, אתת חוה לעלמא אתדבקת בהאי חויה.. וגרמא מותא לעלמא ולבעלה. אתת שרה, ונחתת וסלקת ולא אתדבקת ביה, כמה דאת אמר, ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו. אתא נח לעלמא מה כתיב, וישת מן היין וישכר ויתגל וגו'. ובגין דאברהם ושרה לא אתדבקו ביה, בגין כך, שרה זכתה לחיין עלאין לה ולבעלה ולבנהא בתראה, הדא הוא דכתיב (ישעיה נא') הביטו אל צור חצבתם ואל מקבת בור נוקרתם, ועל דא ויהיו חיי שרה, דזכתה בהו בכלהו. ולא כתיב בכלהו נשי ויהיו חיי חוה, וכן בכלא, היא אתדבקת בחיין ועל דא דילה הוו חיין.

ג. אלשיך – אך הנה ידענו מחכמי האמת כי אברהם ושרה באו לתקן את אשר עותו אדם וחוה. וכן נראה מדברי רבותינו ז"ל באומרם בב"ר (ידו) למה לא נברא אברהם תחלה, מפני שמה שקלקל אדם בא אברהם ותיקן, ואם היה נברא הוא תחלה מי יתקן אחריו.. והוא כי אדם וחוה הביאו מיתה לעולם, ואברהם ושרה הביאו חיים לעולם. אלו גרמו קללה, ואלו ונברכו בך וכו'. אדם סילק שכינה אל הרקיע, ואברהם ושרה הורידוה.. אלו קלקלו הנפש ואלו עשו הנפש שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן. אלו אכלו והאכילו מה שמביא מיתה לעולם, ואלו אכלו והאכילו מה שמביא חיים לעולם, כי על ידי מה שהיה מאכיל וגומל חסד נתקיים העולם.. וגם שלשה דברים שקלקלה חוה שעל כן נצטוו הנשים בנדה וחלה והדלקת הנר, נתקן על ידי שרה, שעל כן אמרו ז"ל (ב"ר ס' טו') שהיתה עיסת שרה מתברכת שהוא בלי ספק על דבר החלה, ונר דלוק מערב שבת לערב שבת על דבר הנר, וענן קשור על פתח האהל על פתחי נדה שהיתה טהורה מהן.

ד. מלבי"ם - שעיקר החיים הם חיי השכל והעבודה שזה נקרא חיי האדם, לא חיי ההרגש שהוא חיי הבהמה, וע"כ אמר שכלם היו שנות חיים.

ה. הקדמה לשבת הארץ ' - מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו! – סגולתה של כנסת ישראל היא, שהיא מסתכלת על ההויה כולה באספקלריא המאירה של קודש. בכל עוז חייה היא מכרת, שהחיים שוים הם את ערכם רק באותה מידה שהם אלוקיים, וחיים שאינם אלוקיים אינם שוים לה מאומה. היא יודעת עוד, שבאמת אין חיים אלא אלוקיים, וחיים שאינם אלוקיים אינם חיים כלל, והידיעה הזאת, המונחת בעמק תכונת נשמתה, מטבעת עליה את חותם ערכה המיוחד לה, המוטבע על כל יחיד ויחיד מיחידיה. כי אורו וישעו של היחיד, תלויים במידת ידיעתו את התעמקותו והתבלטותו של החותם הכללי הזה, של הכרת ערך החיים רק באלוקיותם, בתוך עומק נשמתו. 'ואתם הדבקים בד' אלוקים חיים כולכם היום.'

ו. זוהר שם - אמר ר' חייא הא אוקמוה דהא כד אתעקד יצחק בר תלתין ושבע שנים הוה וכיון דאתעקד יצחק מיתת שרה דכתיב ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה, מאין בא מהר המוריה בא מלמעקד ליה ליצחק ואינון תלתין ושבע שנין מיומא דאתיליד יצחק עד שעתא דאתעקד אינון הוו חיי שרה ודאי כחושבן ויהיו בגימטרי"א תלתין ושבע שנין הוו כמה דאתמר מדאתיליד יצחק עד דאתעקד.

ז. בראשית יא' כט.. - 'שם אשת אברם שרי ושם אשת נחור מלכה בת הרן אבי מלכה ואבי יסכה. רש"י – יסכה. זו שרה, על שם שסוכה ברוח הקודש, ושהכל סוכין ביפיה. ועוד יסכה לשון נסיכות, כמו שרה לשון שררה. סוכה מה - 'ואותו היום מקיפין את המזבח שבע פעמים. בשעת פטירתן מה הן אומרים יופי לך מזבח, יופי לך מזבח.

ח. תהלים מב' ג - 'צמאה נפשי לאלוקים לא-ל חי, מתי אבוא ואראה פני אלוקים. 'ילקו"ש תהלים תשמא - 'אמרו ישראל, רבש"ע, אימתי אתה מחזיר לנו הכבוד, שעלינו שלשה פעמי רגלים ורואים פני שכינה. בני יששכר ר"ח ב.. - 'שמשם שואבין רוח הקודש, על כן קראו להשם יתברך בכאן, א-ל חי, הרוח הקודש נקרא חיים. כדכתיב, ותחי רוח יעקב וכו' מתרגמינן ושרת רוח קודשא. אורות התחיה ב - 'בחופש הנשמה תעלה עמה את כל כחות החיים המפוזרים והמשתלשלים ממנה, וכולם באגודה אחת יתרוממו

למרום הקודש העליון. מדה זו הולכת ומאירה כל מה שאור התורה יותר חודר ויותר מאיר, כל מה שרחי תורה הפנימיים.. יותר יתגלו ויתפשטו, יותר יוכשרו להיות העסק בהם קבוע ורגיל, כן תתעלה הנשמה בכלל, ונשמת העולם, אור החיים של השכינה האלוקית, תזהיר יותר, ותגלה אורה על כל הנפשות ועל כל מעשיהן. וישראל האחוזים מעומק טבע נשמתם באחיזת הקודש העליון, המגמה הרוחנית העליונה של אצילות החיים וההויה, יתרוממו ע"י התגברותה של האורה הפנימית היוצאת מאור דעת עליון, יתעלו ויתפארו, והגבורה האלוקית תעודדם בהדר תפארתה, ויתכשרו יותר ויותר לאור גאולה, לאורו של משיח..

ט. אורות הקודש א' פד - 'דעת קדושים הוא היסוד להארה הרוחנית, המופיעה בעולם, בכל הלבבות. הקדושים, זכי המחשבה והרעיון, מתאחדים בחושם הפנימי עם הטוב הרוחני, המלא כל. וכל המתגלה להם הרי היא הופעת נהרה, וגילוי עליון, המוסיף חיים ואומץ, חיי עד ואומץ רוחני, המבסם את העולם כולו, בריח בשמיו. ממקורה של תורה, שהאירה את העולם מרום ההארה האלוקית העליונה, המקפלת את הטוב הרוחני עם הגשמי, הזמני עם הנצחי, המוסרי והמעשי, היחידי והצבורי, הדקדקי הפרטי, והקוסמי הכללי, נובעים תמיד אורות חיים, המחיים כל נוגע בהם, ומשמרם בטהרתם.. שבילים הם ישרי לב אלה לשלח על ידם אור וחיים לכל נוצר. כלים הם להארת אור חיי עולם, משרתי ד' ועושי דברו, מלאכיו עושי רצונו, להחיות כל נוטה למות, לגבר כל חלש, להקיץ כל נרדם. והנם קוראים בשם ד' א-ל עולם, האומר לכל נוצר, חיה ושמח על כל טוב, עלה והתרומם מעלה מעלה.